

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 9 oktober 2019*

”Begäran om förhandsavgörande – Brådskande mål om förhandsavgörande – Polissamarbete och straffrättsligt samarbete – Europeisk arresteringsorder – Rambeslut 2002/584/RIF – Artikel 1.1 – Begreppet europeisk arresteringsorder – Minimikrav för giltighet – Artikel 6.1 – Begreppet utfärdande rättslig myndighet – Europeisk arresteringsorder som utfärdats av åklagarmyndigheten i en medlemsstat – Stadgan – Underordnad ställning i förhållande till ett organ som tillhör den verkställande makten – Justitieministerns befogenhet att ge individuella anvisningar – Den europeiska arresteringsordern godkänns av en domstol innan den översänds”

I mål C-489/19 PPU,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Kammergericht Berlin (Regionala överdomstolen i Berlin, Nederländerna) genom beslut av den 26 juni 2019, som inkom till domstolen samma dag, i ett förfarande om verkställighet av en europeisk arresteringsorder avseende

NJ,

ytterligare deltagare i rättegången:

Generalstaatsanwaltschaft Berlin,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Arabadjiev (referent) samt domarna P.G. Xuereb, T. von Danwitz, C. Vajda och A. Kumin,

generaladvokat: E. Sharpston,

justitiesekreterare: enhetschefen D. Dittert,

med beaktande av den hänskjutande domstolens ansökan av den 26 juni 2019, som inkom till domstolen samma dag, om att begäran om förhandsavgörande ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål i enlighet med artikel 107 i domstolens rättegångsregler,

med beaktande av andra avdelningens beslut av den 15 juli 2019 att bifalla denna ansökan,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 3 september 2019,

* Rättegångsspråk: tyska.

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Tysklands regering, genom M. Hellmann, J. Möller och A. Berg, samtliga i egenskap av ombud,
- Spaniens regering, genom L. Aguilera Ruiz, i egenskap av ombud,
- Österrikes regering, genom J. Schmoll och J. Herrnfeld, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom S. Grünheid, i egenskap av ombud,

och efter att den 17 september 2019 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande, följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 6.1 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 2002, s. 1), i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009 (EUT L 81, 2009, s. 24) (nedan kallat rambeslut 2002/584).
- 2 Begäran har framställts i samband med verkställighet i Tyskland av en europeisk arresteringsorder avseende NJ som utfärdats den 16 maj 2019 av Staatsanwaltschaft Wien (åklagarmyndigheten i Wien, Österrike) och godkänts den 20 maj 2019 genom ett beslut av Landesgericht Wien (Regionala domstolen i Wien, Österrike).

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 Skäl 5 i rambeslut 2002/584 har följande lydelse:

”Målet för unionen att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa har medfört att behovet av utlämning mellan medlemsstaterna har försvunnit, och att det skall ersättas av ett system för överlämnande mellan rättsliga myndigheter. De nuvarande förfarandena för utlämning är komplicerade och riskerar att ge upphov till förseningar, vilket kan avhjälpas genom införande av ett nytt förenklat system för överlämnande av dömda eller misstänkta personer för verkställighet av domar eller lagföring. De traditionella samarbetsförbindelser mellan medlemsstaterna som hittills varit rådande bör ersättas av ett system med fri rörlighet för straffrättsliga avgöranden, såväl preliminära som slutliga, i ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.”

- 4 I artikel 1 i rambeslut 2002/584, som har rubriken ”Skyldighet att verkställa en europeisk arresteringsorder”, föreskrivs följande:

”1. Den europeiska arresteringsordern är ett rättsligt avgörande, utfärdat av en medlemsstat med syftet att en annan medlemsstat skall gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd.

2. Medlemsstaterna skall verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i detta rambeslut.

3. Detta rambeslut påverkar inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 [FEU].”

- 5 I artikel 6 i rambeslut 2002/584, som har rubriken ”Fastställande av de behöriga myndigheterna”, föreskrivs följande:

”1. Den utfärdande rättsliga myndigheten är den rättsliga myndighet i den utfärdande medlemsstaten som är behörig att utfärda en europeisk arresteringsorder enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning.

2. Den verkställande rättsliga myndigheten är den rättsliga myndighet i den verkställande medlemsstaten som är behörig att verkställa den europeiska arresteringsordern enligt den verkställande medlemsstatens lagstiftning.

3. Varje medlemsstat skall underrätta rådets generalsekretariat om den, enligt sin nationella lagstiftning, behöriga rättsliga myndigheten.”

- 6 I artikel 2.1 i nämnda rambeslut föreskrivs följande:

”En europeisk arresteringsorder får utfärdas för gärningar som enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i tolv månader eller mer. Detsamma gäller om ett straff eller en annan frihetsberövande åtgärd i minst fyra månader har dömts ut.”

- 7 Artikel 8 i rambeslut 2002/584 har rubriken ”Den europeiska arresteringsorderns innehåll och form”. I punkt 1 i den artikeln föreskrivs följande:

”En europeisk arresteringsorder skall innehålla följande uppgifter uppställda i enlighet med formuläret i bilagan:

...

- c) Uppgift om förekomsten av en verkställbar dom, en arresteringsorder eller något annat verkställbart rättsligt beslut med samma rättsverkan och som omfattas av artiklarna 1 och 2.

...”

Österrikisk rätt

- 8 I 2 § stycke 1 Staatsanwaltschaftsgesetz (lag om åklagarväsendet) föreskrivs följande:

”Vid sätet för varje regional domstol (Landesgericht) som handlägger brottmål ska det finnas en åklagarmyndighet, vid sätet för varje regional överdomstol (Oberlandesgericht) en överåklagarmyndighet och vid Högsta domstolen (Oberster Gerichtshof) en nationell åklagare. Åklagarmyndigheterna är direkt underordnade och skyldiga att följa anvisningar från överåklagarmyndigheterna och detsamma gäller för sistnämnda myndigheter och den nationella åklagaren i förhållande till den federala justitieministern.”

- 9 I 29 § stycke 1 första meningen Gesetz über die Justizielle Zusammenarbeit in Strafsachen mit den Mitgliedstaaten der Europäischen Union (lagen om straffrättsligt samarbete med medlemsstaterna i Europeiska unionen) (nedan kallad lagen om straffrättsligt samarbete) föreskrivs följande:

”Åklagarmyndigheten förordnar om gripande genom en europeisk arresteringsorder som godkänts av domstol och registrerar i förekommande fall den eftersökta personen i Schengens informationssystem ...”

- 10 I 5 § styckena 1 och 2 Strafprozessordnung (straffprocesslagen) föreskrivs följande:

”(1) Kriminalpolisen, åklagarmyndigheten och domstolen får vid utövandet av befogenheter och bevisupptagning endast göra intrång i enskildas rättigheter om detta uttryckligen förskrivs i lag och är nödvändigt för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter. Varje sådant intrång i en rättighet måste stå i proportion till brottets allvar, graden av misstanke och det eftersträvade syftet.

(2) Om det finns flera olika utredningsåtgärder och tvångsåtgärder som leder fram till ett önskat resultat ska kriminalpolisen, åklagarmyndigheten och domstolen vidta dem som inkräktar minst på den berörda personens rättigheter. Befogenheter som föreskrivs enligt lag ska under varje skede i förfarandet utövas så att onödigt uppmärksamhet undviks, den berörda personens värdighet iakttas och dennes rättigheter och skyddsvärda intressen beaktas.”

- 11 Enligt 87 § punkt 1 straffprocesslagen kan domstolens godkännande överklagas.

- 12 I 105 § straffprocesslagen föreskrivs följande:

”(1) Domstolen ska avgöra ansökningar om häktning och fortsatt häktning samt om godkännande av vissa andra tvångsmedel. Domstolen ska fastställa en frist inom vilken den godkända åtgärden ska genomföras (101 § punkt 3). Om fristen löper ut utan att åtgärden har genomförts, upphör godkännandet att gälla. Vid efterlysning av en person enligt 169 § i syfte att denne ska gripas räknas efterlysningstiden inte in i fristen. Det krävs emellertid att åklagarmyndigheten åtminstone en gång per år prövar huruvida villkoren för gripande fortfarande är uppfyllda.

(2) Såvida det av rättsliga eller faktiska skäl är nödvändigt för att kunna ta ställning till en framställan enligt punkt 1 kan domstolen förelägga kriminalpolisen att vidta kompletterande utredningsåtgärder eller själv ex officio vidta sådana åtgärder. Den kan även begära att åklagarmyndigheten och kriminalpolisen lämnar upplysningar om de faktiska omständigheterna och översänder en rapport om genomförandet av den godkända åtgärden och de kompletterande utredningsåtgärderna. När häktning har beslutats kan domstolen förordna om att den även i fortsättningen ska erhålla kopior av de handlingar som anges i 52 § stycke 2 punkterna 2 och 3.”

- 13 Enligt 171 § stycke 1 straffprocesslagen, som är tillämplig under den del av utredningen som avser det straffrättsliga förfarandet, ska åklagarmyndigheten besluta om gripande på grundval av en rättsakt som har godkänts av en domstol.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 14 Åklagarmyndigheten i Wien inledde en förundersökning mot NJ avseende fyra gärningar, vilka den hänskjutande domstolen bland annat rubricerat som yrkesmässig stöld, vilket enligt den hänskjutande domstolen kan leda till fängelse ”i minst tre år” i den utfärdande medlemsstaten, i den mening som avses i artikel 2.2 i rambeslut 2002/584. Den hänskjutande domstolen anser att andra gärningar som NJ misstänks för, såsom olaga tvång, både i den utfärdande medlemsstaten och i den anmodade medlemsstaten kan leda till fängelse i minst tolv månader.

- 15 Med anledning av förundersökningen utfärdade åklagarmyndigheten i Wien den 16 maj 2019 en europeisk arresteringsorder avseende NJ i enlighet med 29 § stycke 1 första meningen lagen om straffrättsligt samarbete. Arresteringsordern godkändes den 20 maj 2019 av Landesgericht Wien (Regionala domstolen i Wien).
- 16 NJ är sedan den 14 maj 2019 häktad i Berlin (Tyskland) inom ramen för ett straffrättsligt förfarande angående stöld i Tyskland. Enligt den hänskjutande domstolen motsatte sig NJ förenklad utlämning vid ett förhör med honom den 24 maj 2019.
- 17 Den hänskjutande domstolen har påpekat att österrikiska åklagarmyndigheter är skyldiga att följa individuella order eller anvisningar från den verkställande makten, i förevarande fall den federala justitieministern. Den hänskjutande domstolen undrar därför om förfarandet för utfärdande av en europeisk arresteringsorder i Österrike är förenligt med de krav som följer av domen av den 27 maj 2019, OG och PI (åklagarmyndigheterna i Lübeck och Zwickau) (C-508/18 och C-82/19 PPU, EU:C:2019:456). Den hänskjutande domstolen hyser särskilt tvivel om huruvida åklagarmyndigheten i Wien ska anses utgöra en ”rättslig myndighet”.
- 18 Den hänskjutande domstolen har emellertid understrukit att i motsats till vad som var fallet i nämnda dom utfärdar inte de österrikiska åklagarmyndigheterna en europeisk arresteringsorder. I 29 § lagen om straffrättsligt samarbete föreskrivs nämligen att en sådan order ska godkännas av domstol. Godkännandeförfarandet innefattar en prövning av lagenligheten och proportionaliteten hos den berörda europeiska arresteringsordern och beslutet härom kan överklagas till domstol. Den hänskjutande domstolen anser av dessa skäl att befogenheten att fatta beslut om utfärdande av en europeisk arresteringsorder i själva verket kan anses tillkomma den domstol som ansvarar för godkännandet härav.
- 19 Genom beslut av den 29 maj 2019 förordnade den hänskjutande domstolen, på grund av de tvivel som det redogjorts för i föregående punkt, endast att NJ skulle kvarstanna i häkte i avvaktan på överlämnande till de österrikiska myndigheterna.
- 20 Mot denna bakgrund beslutade Kammergericht Berlin (Regionala överdomstolen i Berlin) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till EU-domstolen:

”Medför en åklagarmyndighets skyldighet att följa anvisningar att myndigheten inte med giltig verkan kan utfärda en europeisk arresteringsorder, även om detta beslut är föremål för en omfattande domstolsprövning innan den europeiska arresteringsordern verkställs?”

Förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande

- 21 Den hänskjutande domstolen har ansökt om att det förfarande för brådskande mål om förhandsavgörande som föreskrivs i artikel 107 i domstolens rättegångsregler ska tillämpas på förevarande begäran om förhandsavgörande.
- 22 Nämnda domstol har till stöd för sin ansökan åberopat att NJ för närvarande sitter häktad i ett straffrättsligt förfarande som inletts mot honom i Tyskland (nedan kallat den första häktningen). Häktningen i avvaktan på överlämnande till de österrikiska myndigheterna börjar gälla först när den första häktningen har upphört och den kan därefter inte lagligen överskrida en period på två månader. Under dessa omständigheter befarar den hänskjutande domstolen att NJ, för det fall EU-domstolen skulle besluta om att inte inleda förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande, måste försättas på fri fot innan förfarandet för förhandsavgörande har avslutats och att NJ därmed skulle kunna undgå det rättsliga förfarande som inletts mot honom.

- 23 I detta hänseende ska det inledningsvis påpekas att förevarande begäran om förhandsavgörande avser en tolkning av rambeslut 2002/584, som omfattas av de områden som avses i avdelning V i tredje delen i EUF-fördraget om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Begäran kan således handläggas enligt förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande.
- 24 Det står vidare klart att NJ, vid tidpunkten för prövningen av ansökan om att begäran om förhandsavgörande skulle handläggas enligt förfarandet för brådskande mål, satt häktad, men att häktningen kunde upphöra när som helst. Såsom den hänskjutande domstolen har påpekat kan NJ dessutom efter den första häktningstiden hållas kvar i häkte i högst två månader, i syfte att eventuellt överlämna honom till de österrikiska myndigheterna. Eftersom lagenligheten av häktningen för överlämnande av honom till de österrikiska myndigheterna är beroende av EU-domstolens svar på tolkningsfrågan, står det klart att EU-domstolens förhandsavgörande kan ha en direkt inverkan på hur länge NJ är frihetsberövad.
- 25 Domstolens andra avdelning beslutade mot denna bakgrund den 15 juli 2019, på förslag av referenten och efter att ha hört generaladvokaten, att bifalla den hänskjutande domstolens ansökan om att begäran om förhandsavgörande ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande.

Prövning av tolkningsfrågan

- 26 Den hänskjutande domstolen har ställt frågan för att få klarhet i huruvida begreppet europeisk arresteringsorder i artikel 1.1 i rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att det omfattar europeiska arresteringsorder som utfärdas av åklagarmyndigheter i en medlemsstat vilka direkt eller indirekt är skyldiga att följa individuella order eller anvisningar från den verkställande makten, till exempel en justitieminister, vid utfärdandet av sådana arresteringsorder, när dessa arresteringsorder innan de kan översändas av nämnda åklagarmyndigheter först måste godkännas av en domstol som därvid ska kontrollera huruvida de nödvändiga villkoren för utfärdande av en arresteringsorder är uppfyllda samt huruvida arresteringsordern är proportionerlig.
- 27 Det ska i detta hänseende erinras om att systemet med en europeisk arresteringsorder, som infördes genom rambeslut 2002/584, grundar sig på principen om ömsesidigt erkännande, som i sin tur grundar sig på det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaterna vad gäller de nationella rättsordningarnas förmåga att säkerställa ett likvärdigt och verksamt skydd för de grundläggande rättigheter som erkänns på unionsnivå och särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan) (dom av den 10 november 2016, Özçelik, C-453/16 PPU, EU:C:2016:860, punkt 23 och där angiven rättspraxis).
- 28 I artikel 1.1 i rambeslut 2002/584 definieras den europeiska arresteringsordern som ”ett rättsligt avgörande, utfärdat av en medlemsstat med syftet att en annan medlemsstat skall gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd”. Principen om ömsesidigt erkännande förutsätter att det endast är europeiska arresteringsorder i den mening som avses i denna bestämmelse som ska verkställas i enlighet med bestämmelserna i rambeslut 2002/584 (dom av den 27 maj 2019, OG och PI (åklagarmyndigheterna i Lübeck och Zwickau), C-508/18 och C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punkt 46).
- 29 Denna princip vilar nämligen på antagandet att den berörda europeiska arresteringsordern har utfärdats i enlighet med de minimikrav som uppställs för dess giltighet, däribland de krav som föreskrivs i artikel 8 i rambeslut 2002/584, såsom villkoret att det ska föreligga en arresteringsorder eller ett annat nationellt rättsligt avgörande som ligger till grund för den europeiska arresteringsordern (se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 juni 2016, Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, punkt 53).

- 30 Det framgår av fast rättspraxis att begreppet ”rättsligt avgörande” i rambeslut 2002/584 inte endast avser beslut av domstolarna i en medlemsstat, utan ska förstås så att det täcker in beslut av de myndigheter som deltar i rättskipningen i straffrättsliga förfaranden i medlemsstaten i en vidare bemärkelse, såsom den österrikiska åklagarmyndigheten, till skillnad från bland annat ministerier eller polismyndigheter vilka är hänförliga till den verkställande makten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 maj 2019, OG och PI (åklagarmyndigheterna i Lübeck och Zwickau), C-508/18 och C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punkt 50).
- 31 Beslut om utfärdande av en europeisk arresteringsorder ska emellertid vara förenade med de rättssäkerhetsgarantier som domstolsavgöranden erbjuder, bland annat de som följer av de grundläggande rättigheter som avses i artikel 1.3 i rambeslut 2002/584.
- 32 EU-domstolen erinrar i detta avseende om att syftet med rambeslut 2002/584 är att inrätta ett förenklat system för direkt överlämnande mellan rättsliga myndigheter, som ska ersätta det traditionella systemet för samarbete mellan suveräna stater – vilket förutsätter ingripanden och bedömningar från den politiska maktens sida – för att säkerställa fri rörlighet för rättsliga avgöranden i straffrättsliga frågor, inom området med frihet, säkerhet och rättvisa (dom av den 27 maj 2019, OG och PI (åklagarmyndigheterna i Lübeck och Zwickau), C-508/18 och C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punkt 65).
- 33 När en europeisk arresteringsorder har utfärdats med syftet att en annan medlemsstat ska gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring, ska denna person i det första skedet av förfarandet redan ha kommit i åtnjutande av processrättsliga skyddsregler och grundläggande rättigheter, vilka det ankommer på den rättsliga myndigheten i den utfärdande medlemsstaten att säkerställa skyddet av enligt tillämplig nationell rätt, bland annat i syfte att utfärda en nationell arresteringsorder (dom av den 27 maj 2019, OG och PI (åklagarmyndigheterna i Lübeck och Zwickau), C-508/18 och C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punkt 66).
- 34 Domstolen har således slagit fast att systemet med en europeisk arresteringsorder innehåller två nivåer av skydd för de processuella rättigheter och grundläggande rättigheter som den eftersökta personen ska åtnjuta. Det rättsliga skyddet på den första nivån, det vill säga vid antagandet av ett nationellt rättsligt avgörande, såsom en nationell arresteringsorder, kompletteras nämligen av skyddet på den andra nivån, det vill säga när den europeiska arresteringsordern utfärdas, vilket kan komma att ske kort tid efter det att nämnda nationella rättsliga avgörande har meddelats (dom av den 27 maj 2019, OG och PI (åklagarmyndigheterna i Lübeck och Zwickau), C-508/18 och C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punkt 67).
- 35 Eftersom utfärdandet av en europeisk arresteringsorder kan begränsa den rätt till frihet som den berörda personen har och som har stadfäst i artikel 6 i stadgan, innebär detta skydd att ett avgörande ska meddelas på i vart fall den ena av dessa båda skyddsnivåer för att det ska kunna anses uppfylla de krav som uppställs inom ramen för ett effektivt domstolsskydd (dom av den 27 maj 2019, OG och PI (åklagarmyndigheterna i Lübeck och Zwickau), C-508/18 och C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punkt 68).
- 36 Det ska i detta sammanhang för det första påpekas att när dessa krav är uppfyllda har den verkställande rättsliga myndigheten en garanti för att beslutet att utfärda en europeisk arresteringsorder för lagföring har meddelats inom ramen för ett nationellt förfarande som står under domstolskontroll, och att den eftersökta personen har kommit i åtnjutande av alla de rättssäkerhetsgarantier som följer av de grundläggande rättigheter och grundläggande rättsprinciper som avses i artikel 1.3 i rambeslut 2002/584 (dom av den 27 maj 2019, OG och PI (åklagarmyndigheterna i Lübeck och Zwickau), C-508/18 och C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punkt 70).

- 37 För det andra ska den kontroll som utförs i samband med utfärdande av en arresteringsorder innefatta en prövning av huruvida erforderliga villkor för utfärdandet är uppfyllda och huruvida utfärdandet är proportionerligt mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i varje enskilt fall (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 maj 2019, OG och PI (åklagarmyndigheterna i Lübeck och Zwickau), C-508/18 och C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punkt 71).
- 38 För det tredje ska denna kontroll utövas på ett objektivt sätt, med beaktande av samtliga omständigheter som talar till den berörda personens för- respektive nackdel, och på ett oavhängigt sätt, vilket förutsätter att det finns föreskrifter och organisatoriska bestämmelser som utesluter all risk för att myndigheten, då den beslutar om att utfärda en europeisk arresteringsorder, är skyldig att följa externa anvisningar, särskilt från den verkställande makten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 maj 2019, OG och PI (åklagarmyndigheterna i Lübeck och Zwickau), C-508/18 och C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punkterna 73 och 74).
- 39 I förevarande fall framgår det av handlingarna i målet att det i österrikisk rätt föreskrivs att Republiken Österrikes åklagarmyndigheter, under sådana omständigheter som dem som är för handen i det nationella målet, såväl i samband med beslutet om utfärdande av en nationell arresteringsorder som i samband med beslutet om utfärdande av en europeisk arresteringsorder, förordnar om gripande av personen i fråga genom en arresteringsorder som kan översändas endast efter godkännande av en domstol, som därvid kontrollerar att villkoren för utfärdande är uppfyllda och att arresteringsordern är proportionerlig. Godkännandebeslutet kan överklagas till domstol.
- 40 Det är vidare utrett att de domstolar som ansvarar för godkännande av europeiska arresteringsorder uppfyller kravet på objektivitet och oavhängighet. Vad däremot gäller de österrikiska åklagarmyndigheterna, framgår det av artikel 2.1 i lagen om åklagarmyndigheterna att dessa är direkt underordnade och skyldiga att följa anvisningar från överåklagarmyndigheterna och att de sistnämnda i sin tur är direkt underordnade och skyldiga att följa anvisningar från den federala justitieministern. Med hänsyn till att kravet på oavhängighet kan uppfyllas endast om det finns föreskrifter och organisatoriska bestämmelser som säkerställer att den utfärdande rättsliga myndigheten, då den beslutar att utfärda en europeisk arresteringsorder, inte riskerar att påtvingas bland annat anvisningar i ett enskilt ärende från den verkställande makten, kan de österrikiska åklagarna inte anses uppfylla detta krav (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 maj 2019, OG och PI (åklagarmyndigheterna i Lübeck och Zwickau), C-508/18 och C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punkterna 74 och 84).
- 41 Frågan uppkommer därmed huruvida beslut om utfärdande av en europeisk arresteringsorder, som fattas i enlighet med det österrikiska regelverket, under dessa omständigheter kan anses uppfylla de minimikrav som uppställs för deras giltighet och som avser objektivitet och oavhängighet vid den kontroll som utförs i samband med att dessa beslut fattas, vilka nämnts i punkt 38 ovan.
- 42 Det ska i detta sammanhang understrykas att begreppet beslut ska förstås på så sätt att det avser rättsakten i den form den har när den verkställs. Det är nämligen vid denna tidpunkt och i denna form som beslutet att utfärda en europeisk arresteringsorder kan inkräkta på den eftersökta personens rätt till frihet.
- 43 I förevarande fall framgår det först och främst av handlingarna i den akt som domstolen tillställts att beslutet att utfärda en nationell arresteringsorder och beslutet att utfärda en europeisk arresteringsorder, enligt 171 § stycke 1 straffprocesslagen respektive 29 § stycke 1 första meningen lagen om rättsligt samarbete på det straffrättsliga området, först måste godkännas av en domstol innan de kan översändas. Om åklagarmyndighetens beslut inte har godkänts, har arresteringsorderna inte några rättsverkningar och kan inte översändas. Den österrikiska regeringen har vid förhandlingen bekräftat att så är fallet.

- 44 Vidare framgår det av begäran om förhandsavgörande att domstolen i godkännandeförfarandet ska kontrollera de nödvändiga villkoren för utfärdande av arresteringsordern i fråga samt att utfärdandet av denna är proportionerligt mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i varje enskilt fall. Den österrikiska regeringen har i sitt yttrande och vid förhandlingen i målet uppgett att eventuella anvisningar från den verkställande makten måste formuleras skriftligen och tas in i akten i det straffrättsliga förfarandet, vilken överlämnas i sin helhet till den domstol som ansvarar för godkännandet av arresteringsordern. Den proportionalitetskontroll som nämnda domstol ska göra vid godkännande av en nationell arresteringsorder avser enbart effekterna av frihetsberövandet samt, vid godkännande av en europeisk arresteringsorder, intrånget i den berörda personens rättigheter, utöver det intrång i rätten till frihet som redan prövats. Den domstol som ansvarar för godkännandet av en europeisk arresteringsorder är nämligen skyldig att beakta bland annat vilka effekter som överlämnandeförfarandet och överföringen av den berörda personen till en annan medlemsstat än Republiken Österrike får för denna persons sociala förhållanden och familjrelationer.
- 45 Det framgår slutligen av 105 § stycke 2 straffprocesslagen att den domstol som ansvarar för godkännandet av en arresteringsorder inte är bunden av resultaten av åklagarmyndigheternas undersökning och att den inte endast ska beakta de uppgifter och skäl för arresteringsordern dessa myndigheter har anfört. Den österrikiska regeringen har vid förhandlingen i målet på denna punkt bekräftat att den domstol som ansvarar för godkännandet av en arresteringsorder när som helst kan besluta att kompletterande utredningsåtgärder ska vidtas eller själv genomföra sådana.
- 46 Det framgår således att utfärdandet av en europeisk arresteringsorder enligt österrikisk rätt i sin helhet omfattas av en objektiv och oavhängig kontroll av en domstol som i detta sammanhang gör en fullständig kontroll av villkoren för utfärdandet av denna arresteringsorder och av dess proportionalitet. Det är först efter det att den aktuella arresteringsordern har godkänts av denna domstol som arresteringsordern får rättsverkningar och kan översändas. Genom att en sådan kontroll systematiskt görs ex officio, innan arresteringsordern får rättsverkningar och kan översändas, skiljer sig denna från en rätt till överklagande, såsom den som avses i punkterna 85–87 i domen av den 27 maj 2019, OG och PI (åklagarmyndigheterna i Lübeck och Zwickau) (C-508/18 och C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), där kontrollen endast görs i efterhand och på begäran av den berörda personen.
- 47 Såsom generaladvokaten påpekade i punkt 73 i sitt förslag till avgörande framgår det dessutom av den akt som domstolen tillställts att den domstol som ansvarar för godkännandet av en europeisk arresteringsorder utövar sin kontroll på ett oavhängigt sätt och med full kännedom om alla anvisningar som eventuellt utfärdats dessförinnan och att domstolen, efter denna kontroll, fattar ett beslut som är självständigt i förhållande till åklagarens beslut och som inte endast utgör en bekräftelse av beslutets lagenlighet.
- 48 Under dessa omständigheter ska beslutet avseende den europeiska arresteringsordern anses uppfylla kraven på objektivitet och oavhängighet vid den kontroll som görs när detta beslut fattas, i den mening som avses i punkt 38 ovan.
- 49 Med hänsyn till det ovan anförda ska tolkningsfrågan besvaras enligt följande. Begreppet europeisk arresteringsorder i artikel 1.1 i rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att det omfattar europeiska arresteringsorder som utfärdas av åklagarmyndigheter i en medlemsstat, även om dessa direkt eller indirekt är skyldiga att följa individuella order eller anvisningar från den verkställande makten, till exempel en justitieminister, vid utfärdandet av sådana arresteringsorder, under förutsättning att nämnda arresteringsorder innan de kan översändas av nämnda åklagarmyndigheter först måste godkännas av en domstol som på ett oavhängigt sätt och med full tillgång till akten i det straffrättsliga förfarandet – i vilken eventuella individuella order eller anvisningar från den verkställande makten ska ingå – ska kontrollera huruvida villkoren för utfärdande av en arresteringsorder är uppfyllda samt huruvida arresteringsordern är proportionerlig och därvid ska fatta ett självständigt beslut som ger arresteringsordern dess slutliga form.

Rättegångskostnader

- 50 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

Begreppet europeisk arresteringsorder i artikel 1.1 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009, ska tolkas så, att det omfattar europeiska arresteringsorder som utfärdas av åklagarmyndigheter i en medlemsstat, även om dessa direkt eller indirekt är skyldiga att följa individuella order eller anvisningar från den verkställande makten, till exempel en justitieminister, vid utfärdandet av sådana arresteringsorder, under förutsättning att nämnda arresteringsorder innan de kan översändas av nämnda åklagarmyndigheter först måste godkännas av en domstol som på ett oavhängigt sätt och med full tillgång till akten i det straffrättsliga förfarandet – i vilken eventuella individuella order eller anvisningar från den verkställande makten ska ingå – ska kontrollera huruvida villkoren för utfärdande av en arresteringsorder är uppfyllda samt huruvida arresteringsordern är proportionerlig och därvid ska fatta ett självständigt beslut som ger arresteringsordern dess slutliga form.

Underskrifter